

IX Ka 461/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2021 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu w Wydziale IX Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia S.O. Aleksandra Nowicka

Protokolant st. sekr. sąd. Magdalena Kaiser

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej T. V. W.

po rozpoznaniu w dniu 3.12.2020r. i 4.02.2021r.

sprawy **J. L.** oskarżonego z art. 178a§1i 4 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w T. z dnia 2 lipca 2020r. **sygn. akt VIII K 41/20**

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

II. zwalnia oskarżonego z obowiązku uiszczenia opłaty za II instancję, a wydatkami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IX Ka 461/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	o	
CZEŚĆ WSTĘPNA		

Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w T. z dnia 2 lipca 2020 r., sygn. akt VIII K 41/20

Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego
oskarżyciel posiłkowy
oskarżyciel prywatny
obrońca
oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego
inny

Granice zaskarżenia

Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany	

	w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

Ustalenie faktów

Fakty uznane za udowodnione

Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				

Ocena dowodów

Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków	
---	--

Lp.	Zarzut	
3.1.	<p>Rażąca niewspółmierność kary orzeczonej w punktach I, IV i VII wyroku.</p> <p>Rażąca niewspółmierność świadczenia pieniężnego orzeczonego w punkcie III. wyroku.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Apelacja obrońcy oskarżonego była pozbawiona słuszności.</p> <p>Akceptując ustalenia faktyczne wskazujące na winę J. L. w zakresie przypisanych mu czynów zabronionych, obrońca zakwestionował orzeczenie o karze i środku karnym w postaci świadczenia pieniężnego. Kontrola odwoławcza nie wykazała jednak by przekonanie skarżącego o rażącej surowości orzeczonej wobec oskarżonego kary ukształtowanej przez Sąd Rejonowy było słuszne i by należało ograniczyć dolegliwość płynącą z tego orzeczenia.</p> <p>Sąd I instancji w pisemnych motywach wyroku precyzyjnie wyjaśnił dlaczego to właśnie kara w takim kształcie (a nie niższa) zapewni realizację celów kary a nadto uczyni zadość społecznemu poczuciu sprawiedliwości. Posiłkując się tymi argumentami sąd odwoławczy doszedł do przekonania, że kara wymierzona J. L. jest zasłużona i sprawiedliwa, a nadto odpowiada wadze popełnionych czynów zabronionych a jej wymiar uwzględnia w odpowiedni sposób dyrektywy określone w art. 53</p>		

kk, w tym zwłaszcza stopień winy oskarżonej oraz społeczną szkodliwość jej czynu.

I tak, Sąd meriti oskarżonego J. L. uznał za winnego popełnienia czynów opisanych w punktach 1-4 aktu oskarżenia z tym ustaleniem, iż działał ciągiem przestępstw z art. 178a§1 i 4 kk i za to w myśl art. 91§1 kk na mocy art. 178a§4kk wymierzył mu karę 4 lat pozbawienia wolności, kolejno uznał go winnym popełnienia czynu opisanego w punkcie 5. aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 178a § 1 i 4 kk i za to w myśl art. 178a§4kk wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności, zaś na podstawie art. 91 § 2 kk i art. 86 § 1 kk w miejsce kar orzeczonych w punktach I i IV wyroku orzekł karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Obrońca oskarżonego podnosząc zarzut rażącej niewspółmierności kary stanął na stanowisko, że zasadnym byłoby orzeczenie wobec J. L. w punkcie I. kary 1 roku pozbawienia wolności, w punkcie IV. 3 miesięcy pozbawienia wolności, a w konsekwencji w punkcie VII. orzeczenie w miejsce kar orzeczonych w punktach I i IV kary łącznej w wysokości 1 roku pozbawienia wolności, przy zastosowaniu pełnej absorpcji.

Sąd Rejonowy wziął pod uwagę wszystkie okoliczności, na które zwraca uwagę obrońca w apelacji jako wymagające uwzględnienia, z tym, że ich rozsądna ocena nie pozwala na złagodzenie konsekwencji karnych. Sąd I instancji w pisemnych motywach wyroku rzeczowo wyjaśnił dlaczego to właśnie kary w na poziomie 4 lat pozbawienia wolności oraz 1 roku

pozbawienia wolności odpowiednio co do czynów opisanych w punktach 1-4 aktu oskarżenia oraz co do czynu opisanego w punkcie 5 aktu oskarżenia (a nie niższa ani w łagodniejszej postaci) zapewni realizację celów kary a nadto uczyni zadość społecznemu poczuciu sprawiedliwości.

Sąd I instancji prawidłowo stwierdził, iż funkcją kary jest przede wszystkim umożliwienie osiągnięcia celów prewencyjnych i represyjnych, w szczególności zapobieganie ponownemu popełnieniu przestępstwa przez sprawcę i skłonienie go do przestrzegania porządku prawnego. Zastosowana dolegliwość powinna wpływać przede wszystkim zapobiegawczo i wychowawczo na oskarżonego, ale również na świadomość prawną społeczeństwa oraz konieczność ochrony autorytetu porządku prawnego.

Jak stwierdził Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 9 maja 2002 roku istota prewencyjnego oddziaływania kary polega na wpływaniu - także poprzez jej niezbędną, to jest konieczną surowość - na kształtowanie postaw moralnych, organizujących społeczeństwa, wiarę w nie i ufność w celowość przestrzegania norm systemu te tworzących (zob. KZS 3/91 poz. 8). Orzeczona kara winna zatem mieć także wpływ na każdego, kto w jakikolwiek sposób dowiedział się o przestępstwie i zapadłym orzeczeniu (II AKa 526/01).

Oskarżony J. L. jest sprawcą niepoprawnym regularnie naruszającym zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, stwarzając przy tym realne zagrożenie dla pozostałych

uczestników ruchu drogowego. Był on uprzednio karany za tożsame rodzajowo czyny zabronione. W pełni zasadna jest konstatacja Sądu Rejonowego, że J. L. wykazuje wyjątkowo pejoratywny stosunek do obowiązujących go norm prawnych w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Oskarżony przybrał postawę lekceważącą wydawane wyroki i ignorującą orzekane wobec niego kary i środki karne. Mimo dotychczas stosowanych względem niego reakcji karnych nie zrezygnował on z ponownego naruszenia porządku prawnego, co oznacza, że żaden z dotychczasowych wyroków nie wpłynął na niego ani wychowawczo ani prewencyjnie. Oskarżony cechuje się nieustępliwością i w ciągu kilku ostatnich lat prezentuje naganną postawę. Czyny będące przedmiotem niniejszego postępowania nie były zdarzeniami incydentalnymi ani przypadkowymi.

Przy tym Sąd Okręgowy zważył, że J. L. przypisano wielokrotne popełnienie przestępstwa polegającego na prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwości. Wskazany czyn zabroniony, skierowany jest przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji i stanowi umyślne (tj. świadome działanie wbrew zakazowi) naruszenie jednej z najbardziej podstawowych zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Nie ulega wątpliwości, że alkohol u kierowcy pojazdu mechanicznego obniża jego zdolności psychomotoryczne (zdolność postrzegania, reagowania itp.). Stan nietrzeźwości stanowi jedną z podstawowych przyczyn wypadków w ruchu drogowym. Przestępstwa komunikacyjne popełnione w stanie nietrzeźwości

stanowią poważne zagrożenie społeczne.

Obciążającą wymowę powyższych okoliczności obrońca lekceważy a to one determinowały kształt kary sprzeciwiając się orzeczeniu kary pozbawienia w łagodniejszym wymiarze. Akcentuje on przyznanie się oskarżonego do winy i wyrażenie skruchy, jednakże łagodzący charakter tych oświadczeń oskarżonego jest niewielki zważywszy, że oskarżony ujmowany był przez funkcjonariuszy policji na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa, a w takiej sytuacji raczej trudno byłoby mu zaprzeczać by popełnił zarzucane mu czyny zabronione skoro jego wina była oczywista.

Postawa jaką oskarżony do tej pory prezentował przekonała o potrzebie wdrożenia oddziaływania wychowawczego w warunkach izolacji penitencjarnej.

Obrońca akcentował, że oskarżony jest alkoholikiem, a Zespół Uzależnienia Alkoholowego został u niego stwierdzony przez biegłych lekarzy psychiatrów. Wywodził on, że J. L. popełniając czyny opisane w punktach 1-4 aktu oskarżenia J. L. działał nie tylko ciągiem przestępstw, ale pozostawał także w tzw. ciągu alkoholowym, tj. długotrwałym stanie odurzenia alkoholowego. Odnotować jednak należy, że Sąd meriti stwierdzony u oskarżonego Zespół Uzależnienia od Alkoholizmu dostrzegł jednak – według słusznego zapatrywania Sądu I instancji – nie zdeprecjonowała negatywnej wymowy całokształtu pozostałych okoliczności o charakterze obciążającym. W żadnym natomiast razie nie sposób zgodzić się ze

stanowiskiem apelującego, iż z przedmiotową chorobą oskarżony stara się walczyć. Ze zgromadzonych w aktach sprawy dowodach nie wynika wszak, by podjął on leczenie odwykowe bądź inne działania stanowiące kategorię przedsięwzięcia walki z nałogiem. Jego stanowisko co do spożywania alkoholu w dalszym ciągu wyrażone przed Sądem odwoławczym, kłopoty zdrowotne i prawne, niestety wskazują na ciągły brak refleksji nad swoim postępowaniem i życiem.

Sąd II instancji nie zgodził się ze stanowiskiem obrońcy, że oskarżony nie wsiadał w pełni świadomy do samochodu z zamiarem celowego prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, gdy choroba alkoholowa uniemożliwiła mu odpowiednie rozeznanie swojego postępowania. Wykazywanie przez J. L. w obecnym stanie rzeczy wyłącznie chęci leczenia odwykowego w Ośrodku Leczenia Uzależnień w C., podczas gdy od wielu lat boryka się on z nałogiem i w kierunku jego zwalczania nie podjął skutecznych środków, nie powoduje przekonania, iż na jego inkryminowane zachowanie winno spojrzeć się w sposób wskazany w apelacji.

Na rozprawie apelacyjnej oskarżony oświadczył, że zdarza się, że jakieś piwo wypije, nie leczy się odwykowo, nie chodzi na żadną terapię, kiedyś w takiej uczestniczył. Istniejąca sytuacja nie pozwala na przyjęcie za słuszne stanowiska apelującego.

Oczekiwanie przez obrońcę, że ze względu na borykanie się przez J. L. z chorobą alkoholową, sąd zrezygnuje z wymierzenia mu kary bezwzględnej pozbawienia wolności

było nieuprawnione. Nie nie powstrzymało oskarżonego przed kolejnym z rzędu przekroczeniem prawa a nie ulega wątpliwości, że jako dorosły i dojrzały człowiek miał świadomość konsekwencji popełnienia kolejnego przestępstwa. W żadnym razie J. L. nie zasługuje na zastosowanie względem niego dobrodziejstwa w postaci warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary. W ocenie Sądu Okręgowego zasługuje on na karę bezwzględną pozbawienia wolności. Wymierzenie mu kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, poza innymi okolicznościami formalnymi, stanowiłoby zbyt dużą pobłażliwość i byłoby wyrazem nadmiernej wyrozumiałości dla kolejnego z rzędu postępków oskarżonego. W chwili obecnej oskarżony nie rokuje pozytywnie na przyszłość.

Nie umknęło uwadze orzekającego Sądu, że przestępstwa opisane w punktach 1-4 aktu oskarżenia zostały przez J. L. popełnione w ramach ciągu przestępstw, o którym mowa w art. 91 § 1 kk, a to znalazło swe przełożenie w wymiarze kary.

Brak było, wbrew sugestii skarżącego, podstaw do zastosowania przy wymierzaniu względem J. L. kary łącznej zasady pełnej absorpcji. Nieuprawnione byłoby premiowanie sprawcy takiego jak oskarżony, który wykazuje tak rażąco lekceważący stosunek względem obowiązujących norm porządku prawnego. Adekwatna była tu zasada częściowej absorpcji.

Podsumowując, sąd odwoławczy ponownie rozważył wszystkie okoliczności popełnionego

przestępstwa oraz dyrektywy wymiaru kary, stwierdzając że zastosowana przez Sąd Rejonowy dolegliwość jest sprawiedliwa i adekwatna do stopnia winy i stopnia społecznej szkodliwości popełnionych przez oskarżonego J. L. czynów zabronionych, w związku z czym brak jest podstaw do jej zmiany.

Niezasadny był także zarzut skarżącego odnoszący się do orzeczonego w punktach III. i IV. zaskarżonego wyroku świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w łącznej kwocie 30.000 zł (odpowiednio 20.000 zł i 10.000 zł). Skarżący wywodził, że jest to kwota niewspółmierna do możliwości zarobkowych oskarżonego, który obecnie nie pracuje z uwagi na zły stan zdrowia. Owszem zostało udowodnione, iż oskarżony ma problemy zdrowotne, jednakże ich wymiar wespół z pozostałymi okolicznościami sprawy nie pozwala na stwierdzenie, by rozstrzygnięcia dotyczące środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego były nietrafne. Sąd II instancji zważył bowiem, że oskarżony otrzymuje zasiłek chorobowy w wysokości 600 € (około 2.400 zł). Według oświadczeń oskarżonego nie posiada on żadnych osób na utrzymaniu (rozводnik, dwoje dorosłych dzieci). Przy tym przez pewien czas mieszkał on wraz z byłą żoną, która jednak – wobec powracania przez niego na drogę nałogu – zdecydowała o zakończeniu udzielania mu pomocy w tym zakresie. W przedkładanych do sądu dokumentach nie wykazał on wysokich kosztów leczenia. Dodatkowo, zarówno podczas prowadzenia badania do opinii sądowo – psychiatrycznej (k.

356-357), jak również przez Sądem odwoławczym wskazywał, że dziennie wypija on kilka butelek piwa. W ocenie Sądu II instancji taki stan rzeczy nie potwierdza tego, by nie był on w stanie uiścić kwot orzeczonych tytułem środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego, który przecież – ze swej istoty – nieść musi dla oskarżonego dolegliwość.	
Wniosek	
	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	

OKOLICZNOŚCI UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	PODLEGAJĄCE
4.1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Wyrok Sądu Rejonowego w T. z dnia 2 lipca 2020 r., sygn. akt VIII K 41/20	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	

<p>Racje wskazane powyżej wespół z aprobatą dla stanowiska wyrażonego przez sąd I instancji zadecydowały o uznaniu wywiezionej w sprawie apelacji za nieuzasadnioną.</p> <p>Zasadne było orzeczenie wobec J. L. środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio. Środek ten – wobec charakteru przypisanych oskarżonemu przestępstw – miał charakter obligatoryjny.</p> <p>Sąd Odwoławczy nie dopatrył się w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylenia wyroku z urzędu dlatego też – jako słuszny – został on utrzymany w mocy.</p>	
Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
5.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwięźle o powodach zmiany	

Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		

5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II.	<p>Na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk Sąd Odwoławczy zwolnił oskarżonego z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, a należną od niej częścią wydatków poniesionych w tym postępowaniu obciążył Skarb Państwa.</p> <p>Sąd II instancji uwzględnił sformułowany w środku odwoławczym wniosek o zwolnienie oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych z uwagi na fakt, że aktualnie nie pracuje on z uwagi na zły stan zdrowia, otrzymuje jedynie zasiłek rehabilitacyjny w kwocie 2.000 zł. Sąd II instancji przychylił się do stanowiska, że uiszczenie przez J. L. kosztów sądowych w obecnej jego sytuacji zdrowotnej</p>

współ z koniecznością odbycia kary o charakterze izolacyjnym i obowiązku uiszczenia kwot tytułem środka karnego (świadczenia pieniężnego) stanowiłoby dlań nadmierną uciążliwość.

PODPIS